

Грущинська Наталія Миколаївна

Доктор економічних наук, доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету, місто Київ, Україна

ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВИ І БІЗНЕСУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКТИВНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Взаємодія держави і бізнесу є невід'ємною складовою функціонування суспільства протягом століть, разом з тим, економічні процеси вільного ринку, мінімізація ролі держави в економічних процесах не завжди має позитивний ефект. В економіках країн з нестабільним розвитком та трансформаційними процесами, держава повинна регулювати ринкові відносини, підтримуючи вітчизняного виробника, залучаючи іноземного інвестора, продукуючи власний експорт позиціонування країни на міжнародній арені.

Партнерство держави і бізнесу необхідно розглядати з позиції форм взаємодії. При цьому доцільно виділити три найбільш важливих форми партнерства: економічне партнерство; правове партнерство; організаційне партнерство. Відповідно до зазначених форм вчені пропонують наступну класифікацію видів партнерства бізнесу і влади. По-перше, економічна взаємодія включає: державні унітарні підприємства; державні корпорації; корпорації за державною участю; Державно-приватне партнерство; ринкові взаємовідносини (закупівлі, тендери, інвестиційні контракти). По-друге, правова взаємодія включає: державне регулювання підприємницької діяльності; державне регулювання конкуренції; державне регулювання взаємодії державних і підприємницьких структур. По-третє, організаційна взаємодія передбачає: взаємну участь представників сторін у діяльності інших сторін; державне замовлення.

Держава може обрати відповідну форму та вид взаємодії з бізнесом.

При розміщенні державних замовлень, як правило, використовується організаційна форма взаємодії та обирається ринковий вид. У рамках ринкової взаємодії існують більш-менш ефективно діючі принципи, форми і засоби організаційного взаємодії бізнесу з органами державної влади та управління.

Контрактна система, то вона виступає якісно визначеним видом реалізації державного замовлення на виробництво товарів і послуг у підприємницькому секторі економіки. Контрактування є способом взаємодії держави і бізнесу, що ґрунтується на системі господарсько-договірних відносин між ними з приводу виробництва товарів і послуг підприємницьким сектором економіки для державних та муніципальних потреб на макро- і мікрорівні.

Державне фінансування базується на можливостях бюджету і на мобілізації банківського і промислового капіталу, включаючи власні кошти компаній, позикові кошти комерційних банків, надаються підрядниками під гарантію держави, прями позики підрядникам, що надаються державними відомствами; державне поетапне покриття витрат компанії за контрактом; повне державне та часткове фінансування компанії за договором.

Державний контракт є потужним засобом реалізації державою своїх функцій за допомогою ефективного підключення до цього процесу приватнопідприємницького сектора. Кожен контракт відображає принципові складові економічної, науково-технічної, соціальної, зовнішньополітичної, зовнішньоторговельної та військової політики країни. Це досягається, насамперед, тим, що у передбачених контрактом економічних і фінансових відносинах уряд виступає в якості єдиної юридичної особи, що накладає на постачальника особливі зобов'язання.

Державна контрактна система виступає не лише специфічною формою розподілу інвестиційних товарів в ринковій економіці, але й найважливішим видом економічного партнерства влади і бізнесу. Таку систему слід будувати на збалансованості економічних інтересів держави і

підприємництва як цілісності, а не окремих його господарських структур, які мають широкі можливості лобіювання з метою отримання вигідних замовлень для задоволення тих чи інших державних потреб, що характерно для сучасної української практики. Режим жорсткої конкуренції, прозорість, доступність і гласність контракування на державному, регіональному та місцевому рівнях повинні стати основними принципами побудови державної контрактної системи України.

Співпраця держави і бізнесу є актиною в сприянні створенню інвестиційного клімату. Взаємодія в інвестиційній сфері повинна враховувати макроекономічні процеси в країні.

Форми і технології партнерства бізнесу і влади в інвестиційній сфері можуть бути найрізноманітнішими. Проте всі вони повинні мати в якості основи сприятливий інвестиційний клімат, який передбачає надання державних гарантій приватним інвесторам; надання цільових амортизаційних, податкових і кредитних пільг; формування організаційно-правових умов, що стимулюють інвестиційну активність, наявність дієвого механізму прямого державного та змішаного державно-приватного фінансування інвестицій. Все це означає, що підтримка державою інвестиційного клімату в тому чи іншому якісному стані є методом інвестиційної взаємодії влади і бізнесу.

Розробка та впровадженні ефективних механізмів державної підтримки приватних інвестицій передбачається шляхом реалізації державних стратегічних партнерів. Таким чином, в умовах сучасної української економіки інвестиційна взаємодія державних і підприємницьких структур здійснюється за такими основними напрямками: формування сприятливого інвестиційного клімату; участь підприємницьких структур у дольовому фінансуванні інвестиційних проектів в рамках реалізації державних, регіональних та місцевих програм соціально-економічного та науково-технічного розвитку; участь держави на дольовій основі в комерційних недержавних інвестиційних проектах.

